

غربالگری و تشخیص زودرس سرطان دهانه رحم در شهر همدان طی سالهای ۸۱-۱۳۷۷

دکتر شهره علیمحمدی* ، دکتر مهرانگیز زمانی*

هکیده:

تشخیص زودرس و غربالگری موفق باعث کاهش مورتالیتی در بعضی از کشورها میشود و علت عدم موفقیت غربالگری در بعضی از جوامع دیگر نظارت ضعیف و ارزیابی غیر دقیق است. همه زنان مبتلا به سرطان دهانه رحم در کشورهای درحال توسعه هستند و برنامه های غربالگری در این کشورها در حد حداقل یا بی تأثیر برآورد می گردد با گذشت بیش از ۵۰ سال پاپ اسمیر به عنوان یک روش غربالگری در ضایعات پیش سرطانی و سرطانی کفایت خود را نشان داده است. در طی این مطالعه برآن شدیم نتایج غربالگری را در بخش خصوصی و دولتی با هم مقایسه کرده و تأثیر آموزش صحیح را مشخص نمائیم.

آمار بیماران از ۶ ماهه اول ۱۳۷۷ تا ۶ ماهه اول ۸۱ در مراکز بهداشت خانواده همدان به دست آمد که به تفکیک سال ۷۷-۷۸ از ۲۳۵۰۰ Mild dysplasia با فراوانی نسبی ۰/۰۰۰۴ درصد و CIN (II) ۰/۰۰۰۴ درصد و CIN (III) ۰/۰۰۱۴ درصد بوده است. در آمار سال ۷۹، ۸۰، ۸۱ از کل ۵۴۹۱۲ نمونه کلا یک عدد کلاس چهار و یک عدد CIN (III) و ۴ مورد CIN (II) و ۷ مورد CIN (I) بوده است در بخش خصوصی میزان پاپ اسمیر کل انجام شده ۷۴۰۰ مورد بوده است که از این تعداد ۱۰۰۰ نمونه مربوط به سال ۸۱ بوده است که ۵۳ مورد آن Ascus (۳/۵٪) و ۲۵ مورد آن Mild dysplasia با فراوانی نسبی (۲/۵٪) بوده است. فراوانی نسبی جوابهای مورد دار پاپ اسمیر در سالهای ۸۰، ۷۹، ۷۸، ۷۷ با فراوانی نسبی ۴/۷ درصد Ascus، ۳/۱ درصد Mild dysplasia و ۰/۰۶ درصد CIN II بوده است. که مقایسه این دو از نظر آماری در تمام سالها و تمام موارد اختلاف معنی داری را نشان می دهد.

با توجه به نتایج بدست آمده مبنی بر عدم اعتبار پاپ اسمیرهای انجام شده در بخش دولتی پیشنهاد میگردد در مورد آموزش پاپ اسمیر برای پرسنل مراکز بهداشت تجدیدنظر گردیده و این امر با جدیت بیشتری با برگزاری کارگاههای مربوطه پیگیری شود.

کلید واژه ها : سرطان گردن رحم - تشخیص / غربالگری

مقدمه :

سرطان دهانه رحم از سرطانهای شایع زنان است. قبل از انجام برنامه های پیشگیری و غربالگری در کشورهای آمریکای شمالی و اروپا این سرطان اولین یا دومین سرطان شایع زنان و دومین علت مرگ و میر زنان در اثر سرطان بود(۱). با انجام برنامه های پیشگیری و غربالگری به مدت حدود ۵۰ سال در آمریکا و اروپا حدود ۷۵٪ شیوع و مرگ و میر ناشی از سرطان دهانه رحم کاهش یافته و امروزه این سرطان در این کشورها در مقام هشتم از نظر شیوع و علت مرگ و میر می باشد (۱،۲).

با شناخت علت ایجاد کننده ، در دسترس بودن عضو ، امکان انجام آزمون مناسب غربالگری فاصله زمانی طولانی تبدیل ضایعات پیش سرطانی به سرطان ، غربالگری موجب کاهش قطعی شیوع و مرگ و میر شده است(۳،۴). به نظر می رسد با انجام منظم آزمونهای غربالگری حتی بتوان بیماری را ریشه کن نمود (۳-۵). این در حالیست که در کشور ما اکثر بیماران با سرطان مهاجم دهانه رحم در مراحل پیشرفته و تقریباً " غیر قابل درمان و حتی غیر قابل تسکین ، اولین مراجعه پزشکی را دارند (۳،۶) لذا به نظر می رسد انجام پاپ اسمیر از نظر تکنیکی ، میزان بهره مندی افراد جامعه از خدمات سیستم بهداشتی بصورت مساوی ، گزارشهای سیتولوژیک بیماران ، نحوه طبقه بندی افراد از نظر ریسک ابتلا به سرطان دهانه رحم برای انجام پاپ اسمیر مشکلات عدیده ای باشد(۷).

باتوجه به گزارشات طبیعی و موارد غیر قابل توجیه از پاپ اسمیرهای غیرطبیعی در بخش دولتی و صرف هزینه فراوان از طرف دولت جهت انجام پاپ اسمیر ما برآن شدیم که نتایج غربالگری را در دو بخش خصوصی و دولتی با هم مقایسه کنیم و تأثیر آموزش صحیح را مشخص نمائیم.

مواد و روش کار :

در یک بررسی گذشته نگر نتایج حاصل از انجام پاپ اسمیر ، در دو گروه بخش دولتی و خصوصی شهرستان همدان از شش ماهه اول سال ۷۷ لغایت شش ماهه اول سال ۸۱ مورد مطالعه قرار گرفت. لازم به ذکر است که مواردی از پاپ اسمیرهای انجام شده وارد مطالعه شدند که اولاً " توسط تعداد پاتولوژیستهای محدود مورد نظر بوده که در دو بخش خصوصی و دولتی مشترک بودند و گزارش شده باشند و ثانیاً " انجام پاپ اسمیر توسط کارشناسان محترم مراکز بهداشتی درمانی در بخش دولتی بوده است. بر این اساس پرسشنامه ها پر شده و در دو دسته جداگانه ثبت می شد و نتایج آن براساس نرم افزار آماری SPSS آنالیز می گردید.

نتایج :

آمار بیماران در مدت یاد شده از مراکز بهداشت خانواده همدان بدست آمد که در مجموع ۷۸۵۰۰ مورد بوده است که شایعترین علت انجام پاپ اسمیر فقط مراجعه جهت غربالگری سالیانه ۹۸٪ و ۵۷۰ مورد (۲٪) به علت ترشحات واژینالی و شکایت بیمار بوده است . در بخش خصوص نیز کل پاپ اسمیر انجام شده محدود به ۷۴۰۰ مورد بوده است که شایعترین علت مراجعه بیماران حدود ۸۰٪ انجام پاپ اسمیر در بیماران به علت ترشحات واژینالی و شکایت خود بیماران بوده است و ۲۰٪ به علت غربالگری سالیانه انجام پاپ اسمیر بوده است.

کل پاپ اسمیر های انجام شده در سال ۷۷ و ۷۸ در بخش دولتی ۲۳۵۰۰ نمونه بوده و نتایج با فراوانی نسبی ۰/۰۰۰۴٪ دیس پلازی خفیف و CIN II ۰/۰۰۰۴٪ و CIN III ۰/۰۰۱۴٪ بوده است.

۶-۳٪ در مجموع پاپ اسمیرها Ascus گزارش شود (۵) همخوانی ندارد لیکن در مورد بخش خصوصی ۴۷٪ و ۵۳٪ گزارش شده که با نتایج اعلام شده در کتب مرجع تقریباً یکی است.

از آنجائیکه افراد انجام دهنده پاپ اسمیر در بخش خصوصی فقط از مطبهای معدود افراد متخصصین زنان زایمان شهر بررسی شده و سیتولوژیستهای محترم در دو گروه بخش دولتی و خصوصی افرادی متخصص بوده اند که بطور همزمان هم پاپ اسمیر بخش دولتی و هم بخش خصوصی را بررسی می کردند و با توجه به همخوانی نتایج حاصل از پاپ اسمیرهای انجام شده در بخش خصوصی با کتب مرجع و سایر مطالعات معتبر پیشنهاد می شود در مورد آموزش پاپ اسمیر برای پرسنل مراکز بهداشتی درمانی تجدید نظر گردیده و این امر با جدیت بیشتری با برگزاری کارگاههای مربوطه پیگیری گردد و نیز به علت اینکه در گزارش دهی نتیجه پاپ اسمیر بازوی آزمایشگاه نیز اساس می باشد پیشنهاد می گردد نسبت به این امر توجه لازمه مبذول گردد به نظر می رسد با انجام منظم آزمونهای غربالگری حتی بتوان بیماری را ریشه کن نمود این در حالیست که در کشور ما اکثر بیماران با سرطان مهاجم دهانه رحم در مراحل پیشرفته و تقریباً غیر قابل درمان و حتی غیر قابل تسکین اولین مراجعه پزشکی را دارند.

سیاسگزاری :

بدینوسیله از زحمات سرکار خانم نسرین بطحائیان و خانم آزاده طهائی که در جمع آوری اطلاعات زحمت کشیده اند تشکر می گردد.

در آمار سال ۸۱، ۸۰، ۷۹، ۷۸ از کل ۵۴۹۱۲ نمونه کلا یک عدد کلاس چهار و یک عدد کلاس III ، ۴ مورد CIN II و ۷ مورد CIN I بوده است.

در بخش خصوص از کل پاپ اسمیرهای انجام شده که ۷۴۰۰ مورد بوده است از این تعداد پاپ اسمیرهای مربوط به سال ۱۳۸۱ ، ۱۰۰۰ مورد بوده است که ۵۳ مورد آن Ascus و ۲۵ مورد Mild dysplasia با فراوانی نسبی ۳/۵۰٪ و ۲/۵۰٪ بوده است. فراوانی نسبی جوابهای مورد دار پاپ اسمیر در سالهای ۸۰ ، ۷۹ ، ۷۸ ، ۷۷ با فراوانی نسبی ۴/۷ درصد Ascus ، ۳/۱ درصد Mild dysplasia و ۰/۰۶ درصد CIN II بوده است. که مقایسه این دو از نظر آماری در تمام سالها و تمام موارد اختلاف معنی داری را نشان میدهد.

بحث :

براساس بررسیهای انجام شده در کتب مرجع شایعترین علت مراجعه بیماران به مطبهای خصوصی و کلینیکهای تشخیص زنان و زایمان ترشحات واژینال بوده است (۳،۴،۵،۶) که مشابه نتایج بدست آمده در مطالعه حاضر می باشد. انجام پاپ اسمیر بصورت وسیع و همه گیر در کلیه مراکز بهداشت خانواده انجام میشود و برنامه ای از نظر غربالگری موفق است که همه گیر و ارزان و در دسترس باشد (۵،۷) و بهمین دلیل است که در بخش دولتی ۹۸٪ پاپ اسمیر جهت غربالگری سالیانه انجام شده است.

با توجه به نتایج بدست آمده در پاپ اسمیرهای بخش دولتی و مراکز بهداشتی درمانی در ۵ سال که هیچ مورد Ascus گزارش نشده در مقایسه با کتاب مرجع باید که حداقل

منابع :

1. Disaic JP. *Clinical gynecology oncology*. 5th ed. St. Louis : Mosby , 1997 :2.
2. Piasani P. A continuing problem for Europe. *Int J Cancer* 1993 ; 55 : 891-903.

3. Mononego J , Forency A , Cox JT. HPV summit 1994 demonix , meeting sprt-North Carolina : Social Health Association 1990.

4. Decherne Y , Alan HP , Martin L. *Current obstetric and gynecologic diagnosis and treatment* . Philadelphian : J.B Lippincott , 1999.

5. Berek JA , Paula J , Adams H. *Novak's gynecology*. 13th ed. London : Lippincott Williams and Wilkins , 2002 : 1143-1199.

۶- بهتاش نادره ، تهرانیان افسانه. مروری بر غربالگری سرطان دهانه رحم. مجله نظام پزشکی ایران. دوره نوزدهم ، شماره ۱ ، ۱۳۸۰ : ۵۵-۴۹.

7. Scott JR , Di Saia Philip J. *Danforth's obstetrics and gynecology*. 8th ed. London : Williams and Wilkins , 2001 : 805-837.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.

در این مقاله به بررسی اهمیت و نقش HPV در ایجاد سرطان دهانه رحم پرداخته شده است. HPV یک ویروس باهنگامی است که می تواند باعث ایجاد تغییرات در سلول های دهانه رحم شود. این تغییرات می تواند منجر به ایجاد سرطان دهانه رحم شود. در این مقاله به بررسی روش های غربالگری و درمان این بیماری پرداخته شده است.